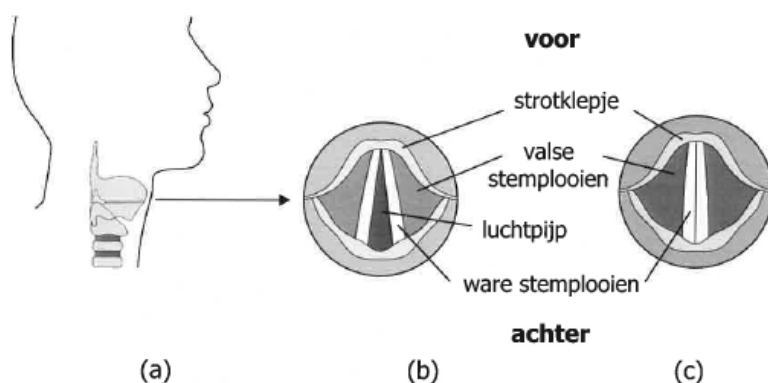

Soms werken de stembanden niet meer goed en is spreken en/of ademen lastig geworden. Daarover leest u meer in deze folder. De folder is bedoeld voor patiënten en hun naasten.

De normale stemgeving

De stembanden, ook wel de stemplooien genoemd, bevinden zich in het strottenhoofd in de keel. Wanneer de twee stembanden tijdens de uitademing tegen elkaar aan gebracht worden, gaan ze trillen en ontstaat er stemgeluid. Tijdens het slikken zijn de stembanden gesloten. Dit beschermt ons tegen verslikken. Wanneer de stembanden openen is er sprake van inademing.

Figuur 1: (a) Positie van de stemplooien (horizontale lijn) in het strottenhoofd, (b) detail van de stemplooien in ontspannen positie, (c) detail van de stemplooien in gesloten positie tijdens stemgeving

Wat is een stembandverlamming?

Bij stembandverlamming staan één of beide stembanden stil, of is de spanning van de stembanden niet goed. Hierdoor kunnen er problemen ontstaan met spreken (de stemgeving), ademen en/of slikken.

Ademhaling (open)

Stemgeving / slikken (gesloten)

Spreken

Wanneer een stemband stilstaat aan de zijkant van het strottenhoofd, is er bij spreken een hese stemgeving hoorbaar aangezien de stembanden niet meer volledig sluiten. Er ontsnapt te veel lucht door de stembanden en dit geeft een zacht en hees geluid. Wanneer beide stembanden aan de zijkant staan, is er een grote opening bovenaan de luchtpijp en kan er vrijwel geen stemgeluid gemaakt worden.

Wanneer de stembanden in het midden stil staan, kan er vaak nog wel stemgeluid gemaakt worden maar dit klinkt meestal anders dan u gewend bent.

Ademen

Wanneer een stemband stilstaat in het midden van het strottenhoofd, kan er een piepend/gierend geluid ontstaan bij inademing. Dit wordt een stridor genoemd.

Wanneer beide stembanden in het midden stil staan, is de luchtpijp nagenoeg afgesloten en is ademen erg moeilijk. U kunt het erg benauwd krijgen.

Slikken

Tijdens het slikken zorgt een goede sluiting van de stembanden voor het beschermen van de luchtpijp en longen. Hierdoor kan er niet zo snel vocht of voeding in de luchtpijp lopen. Door de stembandverlamming is deze sluiting onvolledig en kunt u zich sneller verslikken. Dit gebeurt het snelst bij dunne dranken zoals water, koffie of thee.

Oorzaken van stembandverlamming

De stembanden worden aangestuurd door zenuwen. Meestal ontstaat er een stembandverlamming wanneer de zenuwbaan naar de stembanden onderbroken wordt. Soms wordt de zenuw verdrukt door zwelling waardoor hij niet goed de signalen door kan geven. De arts kan u informeren over de oorzaak die bij u van toepassing is.

Behandeling

De KNO-arts zal u doorverwijzen naar een logopedist bij u in de buurt. De logopedist geeft adviezen over het juiste gebruik van uw stem en geeft gerichte adem- en stemoefeningen. Indien er slikproblemen zijn begeleidt de logopedist ook hierbij. Een enkele keer blijven er langdurig problemen met het spreken, ademen en/of slikken. De KNO-arts bespreekt met u of een operatieve ingreep waarbij de stemband bijvoorbeeld opgevuld wordt, geïndiceerd is.

Adviezen

- Drink voldoende water om de stembanden genoeg te bevochtigen.
- Forceer uw stem niet door te fluisteren of te schreeuwen.
- Vermijd regelmatig kuchen en keelschrapen; dit is belastend voor de stembanden.

Contact

Heeft u nog vragen na het lezen van deze folder? Dan kunt u contact opnemen met het Secretariaat Paramedische Dienst via 015 - 260 33 42.